



# Kõrgustukuu oli talvise moega

■ Lubasime, et saabub kevad? Täitsimegi lubaduse! – ERAKOND PAREM ILM

“Kas see ongi kuulus kliima soojenemine?! Juba teist aastat on märts talvekuu!” Jne, jne. Puudub veel, et küsitaks: “Kas siis sellist kevadet me tahtsimegi?”

Rahvas on imelik: kui on märtsid lumised, meenutatakse hardumusega aegu, mil lumikellukesed öitsesid pööripäeval; kui on aga veebruarist saadik plats puhas, kurdetakse tõeliste, lumerikaste talvede kadumise üle (“Vaata kus vanasti...”).

## Ninanips mudelitele

Tõepoolest, klimatoloogiline varakevad saabus nagu mulgi koos lume kiire kahane-mise ja õhusooja kasvuga alles kuu lõpupäevil. Väike ninanips mudelitele, mis paari nädala eest ei tahtnud soojalainest veel mõeldagi... s.o arvatadagi.

Eesti keskmine õhutemperatuur oli esimesel kümme-päevakul vaid  $-8,3^{\circ}$ , neli kraadi madalam pikaajalisest keskmisest ehk normist. Tavapärasest külmem oli samuti II dekaad. Kuigi lund sadas veidi ka kuu lõpukolmandikul, kahanes vahepeal poole meetri ni paksenenud lumevaip viimase ning sula mõjul aprilliks paarikümne sentimeetri võrra. Kaugel pole aeg, kus jäävabaks saab kogu Eesti meri ja pind!

Kui EMHIs märtsikuu andmed kokku võeti, selgus, et keskmiseks õhutemperatuuriks tuli  $-5,2^{\circ}$  (norm  $-3,2^{\circ}$ ).

Külm oli endiselt Pandivere kõrgustikul (Väike-Maarjas  $-6,5^{\circ}$ ), saartel aga märksa soojem (Vilsandil  $-2,8^{\circ}$ ).

Sademeid tuli veidi enam kui harilikult ehk 32 mm (norm 28 mm). Suurima sahmaka sai pealinn  $-50$  mm, seda aga suurelt tänu 29. märtsile, mil Harkus kogunes mõõdunõusse 19 mm vett. Kõige kuivemas paigas, Ruhnus, oli taevast tulnud vett pea poole vähem ehk 26 mm.

Nagu lund, nii oli ka päikesepaistet palju. Lõuna-Eesti sarnanes paljus Alpidega. Puhas lumi peegeldas ultraviolettkiirgust tagasi peaaegu võrdselt päikeselt tulevaga, nii et suusatajail päevitus ka lõuaalune.

Korjusepäev, 12. märts olevat üks neid päevi, kus puupunnid ja s...junnid hakkavat päikest vihkama. Ja seda viimast kraami tuleb kevaditi lagedale üpris suurtes kogustes. Tartus tehti seitse aastat tagasi arvutus, mille kohaselt aastane koerajunnide saak olevat 60 tonni.

Terased kodanikud on märganud, et ka poliitikute juures ilmneb kevadel sama tendents mis mujal looduses: tuua päevalgele (kolleegide) salami si tehtut.

Ka aprillis püsib hunnikul libisemise oht!

## Ilmast mujal...

Ilmaelu oli mitmekesine mujalgi. Alpides jätkus laviinide aeg. Ka üks Eesti lumelaudur

jättis valge surma küüsi oma elu, küll põhja pool, Hibiini mägedes.

Austraaliat ründas kaks võimsat troopilist tsüklonit, neist Larry-nimeline oli viienda, kõrgeima kategooria vääri-line. 90% Queenslandi banaaniistandikest olla hävinud.

Tornaadosid möllas Ameerika kõrval Euroopaski. Hamburgi lõunaosas lükkas keeris ümber kolm kraanat, tappes kaks kraanajuhti.

Välgud seiskasid rongiliikluse, elektriliinid katkesid, jättes üle 300 000 linlase päevaks vooluta.

Viimati nähti tornaadot Sakasamaal juunis 2004, kui see keeristorm purustas kaks küla riigi idaosas.

Korjusepäeval tapsid tornaadod USAs (kokku oli keeriseid 113 tükki – uus päeva rekord!) seitsmes osariigis 10 inimest.

Märtsi keskel puhkesid tuhevad tulekahjud Texase osariigis. Tules hukkus 11 inimest ning 10 000 karilooma.

## ...ja muiste

Saja aasta eest oli märts Tartus jahe ( $-3,1^{\circ}$ ), sademeilt aga “normis” (34 mm). Postimehele kirjutati:

Märjamaalt. Kurjusehallikad – monopol ja vana kõrts, on jälle voolamas. Tülid ja kaelused on seega päevakorral.

Pühast. Märtsi algus on siinsetele rannalastele tähtis aeg, sest siis on parem hülgepüügi aeg. Tänavu pühkis põhjatuul ranna jääst ja sellega ka hülge-

test täitsa puhtaks. Hülgerasva tarvitatakse siin seebi valmistamiseks.

Viljandist. Küünlakuu lõpu sula, millele äkiline külm lõpu tegi, muutis rukkipoollud lausa jääväljadeks.

Pärnust. Ilmad on ilusad, lookesed lõõritavad, et lust kuulata, kuid meri on praegu veel jääga kaetud.

Võrust. Aastalaat jõuab lõpule. Kõik kaebavad kehva aja üle. Hästi töötavad vaid joomakohad. Et sarnase alkoholipruukimise järele ka vargust ja kisklemist ette tuleb, on arusaadav.

Kuressaarest. Kord olivad ilmad siin juba üsna kevadised: kuldnokad ja luigedgi ilmuvad siia, nüüd, 18. skp valitseb jälle kõva talv.

Igalt poolt tuleb teateid, et sõdurid peksavad keppidega korra vastu eksinuid. Jõuludest Vigalas möödus kolm kuud.

AIN KALLIS

## Uut ilmaküljel!

EMHI koduleht Internetis ([www.emhi.ee](http://www.emhi.ee)) sai jälle täiendatud: nüüd on õhutemperatuuri ja -niiskuse, samuti tuule kiiruse käik viimase ööpäeva jooksul kõigis Eesti ilmajaamades jälgitav ka graafikuna.